

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA****Codi:** 43765**Nom:** Infància i adolescència: participació i procés d'intervenció socioeducativa**Cicle:** Màster Universitari Oficial**Crèdits ECTS:** 6**Curs acadèmic:** 2025-26**TITULACIONS**

Titulació	Centre	Curs	Període
2170 - Màster Universitari en Benestar Social: Intervenció Familiar	Facultat de Ciències Socials	1	Primer quadrimestre
2279 - Màster Universitari en Benestar Social: Intervenció Familiar	Facultat de Ciències Socials	1	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2170 - Màster Universitari en Benestar Social: Intervenció Familiar	Intervenció en la infància, adolescència i joventut	OBLIGATÒRIA
2279 - Màster Universitari en Benestar Social: Intervenció Familiar	Intervención en la infancia, adolescencia y juventud	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

MONTAGUD MAYOR JAVIER PERFECTO

RESUM

La present assignatura tractarà de combinar la teoria amb la pràctica a l'efecte de poder complementar i ampliar els coneixements adquirits en altres assignatures. Així mateix, té la intenció de preparar els estudiants per al desenvolupament del pràcticum i del projecte d'intervenció o d'investigació.

Els nous fenòmens socials incideixen directament en els canvis de la configuració familiar en la societat de hui i la complexitat dels processos pels quals transiten menors i adolescents, requereixen d'un interessant anàlisi que tractarem d'advertir mitjançant aquesta assignatura, que s'articula com a complement d'aquella anomenada Acció i Intervenció amb jòvens.

Per a això, es treballarà en la producció de coneixement teòric metodològic i en la construcció de capacitats fonamentalment teòriques i metodològiques, a fi de preparar els estudiants com a experts especialistes en intervenció social amb infància i adolescència des dels diferents escenaris que representa l'acció.

És imprescindible per a la formació postgradual de professionals experts, penetrar en el disseny i implementació d'estratègies d'acció individual i col·lectiva amb menors i joves que permeten l'abordatge eficaç, responsable i ètic en el quefer preventiu que suposa l'acció social amb infància i adolescència a fi d'un major suport inclusiu futur.

CONEXIMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No es requereixen coneixements previs.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

-

Actuar amb autonomia en l'aprenentatge, prenent decisions fonamentades en diferents contextos, emetent judicis sobre la base de l'experimentació i l'anàlisi, així com transferint el coneixement a noves situacions.

Actuar amb autonomia en l'aprenentatge, prenent decisions fonamentades en diferents contextos, emetent judicis sobre la base de l'experimentació i l'anàlisi i transferint el coneixement a noves situacions.

Analitzar críticament els canvis socials i el seu impacte en els diferents grups socials, per al disseny de contextos i nous espais d'intervenció eficaç."

Aplicar fonts de documentació científica i professional, considerant l'ús de les noves tecnologies.

Aplicar models, mètodes i tècniques del treball social en la intervenció amb persones, grups, famílies i comunitats, en la resolució de problemes en contextos multidisciplinaris i complexos.

Aprofundir en estratègies i projectes d'acció amb adolescents en situació de risc.

Aprofundir en l'aplicació de metodologies i tècniques per a la comprensió i anàlisi de fenòmens i símptomes de les adolescències, amb la intenció d'elaborar itineraris.

Col·laborar eficaçment en equips de treball, assumint responsabilitats i funcions de lideratge i contribuint a la millora i desenvolupament col·lectiu.

Comprendre les implicacions ètiques de la investigació o de la sistematització de la pràctica.

Conèixer i comprendre, des del mateix àmbit de la titulació, les desigualtats per raó de sexe i gènere en la societat; integrar les diferents necessitats i preferències per raó de sexe i de gènere en el disseny de solucions i resolució de problemes.

Conèixer i comprendre, des del propi àmbit de la titulació, les desigualtats per raó de sexe, gènere i altres eixos de discriminació en la societat; integrar les diferents necessitats i preferències en el disseny de solucions i resolució de problemes, i c

Contribuir en el disseny, desenvolupament i execució de solucions que donen resposta a demandes socials, tenint en compte com a referent els objectius de desenvolupament sostenible.

Definir eixides professionals i jaciments d'ocupació vinculats amb el treball social amb famílies, menors, joves i persones que requereixen cures.

Descriure les estratègies de difusió i transferència dels resultats de la investigació i de la sistematització de la pràctica del treball social amb famílies, menors, joves i en l'atenció familiar a persones que requereixen cures.

Desenvolupar la capacitat d'iniciativa, pensament crític i creativitat.

Desenvolupar la capacitat per a analitzar nous problemes de forma rigorosa i sistemàtica.

Dissenyar i desenvolupar processos d'investigació aplicada i sistematització de la pràctica professional del treball social en l'àmbit familiar, aplicant els mètodes i tècniques d'investigació adequats per a generar coneixement útil en l'àmbit de la inter

Formular projectes d'investigació i/o intervenció des del treball social en l'àmbit familiar, dels menors, joves i en l'atenció familiar a persones que requereixen cures.

Identificar els reptes emergents des del treball social en l'àmbit familiar, dels menors, joves i en l'atenció familiar a persones que requereixen cures.

Identificar les necessitats de la producció de coneixement en la praxi del treball social amb famílies, menors, joves i en l'atenció familiar a persones que requereixen cures.

Possibilitar la comprensió del passatge de l'adolescència, els canvis, les ruptures i referències que estan en joc en este moment del cicle vital.

Proposar solucions creatives i innovadores a situacions o problemes complexos, propis de l'àmbit de coneixement, per a donar resposta a les diverses necessitats professionals i socials.

Proposar solucions creatives i innovadores a situacions o problemes complexos, propis de l'àmbit de coneixement, per a donar resposta a les diverses necessitats professionals i socials.

Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

Saber comunicar les seues conclusions i els coneixements i raons últimes que les sustenten a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Saber comunicar-se de manera efectiva, tant de manera oral com escrita, adaptant-se a les

característiques de la situació i de l'audiència.

Saber orientar en situacions de conflicte i crisi. Fer possible el procés d'identificació de problemes, i reconstrucció subjectiva i col·lectiva de situacions i processos que generen sofriment o dificultats significatives a les famílies.

Utilitzar les estratègies de difusió i transferència dels resultats de la investigació i de la sistematització de la pràctica del treball social en l'àmbit del treball social amb famílies, menors, joves, així com en l'atenció familiar a persones que requereixen

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Atenció a la infància

- Evolució històrica del concepte infància.
- Paradigmes interpretatius de la infància en CC. Socials.
- Marco normatiu internacional, Estatal i Autòmic.
- Polítiques d'atenció a la infància. El sistema de protecció.
- La prevenció com a procés comunitari, interdisciplinari i la promoció de la infància.
- La defensa dels drets de la infància i la participació com a estratègia innovadora.
- La investigació en els processos d'intervenció amb la infància. Bases empíriques i anàlisi de bones pràctiques.
- La transversalitat en les polítiques de família i infància.

Les actuals polítiques públiques de família, infància i adolescència permeten o prohibeixen el desenrotllament d'accions mesurables a llarg termini. L'actual marc de prevenció es troba sotmés a estes pràctiques, per la qual cosa conèixer les possibilitats jurídic - normatives de les administracions públiques en matèria d'atenció a la infància i adolescència, permetrà actualitzar les intervencions i ajustar l'acció professional a esta complexa dimensió. Analitzarem les potencialitats del sistema de prevenció i protecció, tractant de conjugar les possibilitats de desenvolupament amb els límits que les diferents administracions fixen per a les seues polítiques.

2. Intervenció amb adolescents

- Globalització i adolescència en l'espai local.
- Factors de risc i protecció.
- Configuració d'identitat i perfils de risc i exclusió.
- La relació educativa amb adolescents.
- El procés d'intervenció i fases. o Bones pràctiques per a la intervenció socioeducativa amb adolescents i famílies.
- El treball amb grups i participació.
- Trajectòries de vulnerabilitat en els Adolescents en conflicte amb la Llei (ACL).

3. La transversalitat en les polítiques de família, infància i adolescència.

El procés d'intervenció amb adolescents constituïx un dels més importants eixos per a l'abordatge efectiu de les problemàtiques que envolten als menors i adolescents. Implementar una bona planificació d'actuacions a desenvolupar, constituïx un element que requerix de l'anàlisi dels diferents components i punts de vista i de l'ús d'estratègies d'intervenció per a l'obtenció de resultats positius en el temps.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	53,00
Seminari	7,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	30,00
Estudi i treball autònom	20,00
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	55,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	105,00

METODOLOGIA DOCENT

MD1- Classes teòriques i lliçó magistral i participativa

MD2- Discussió d'articles i altres lectures

MD4- Debats o discussió dirigida

MD7- Utilització de material i tecnologies audiovisuals

MD8- Visita a entitats i recursos d'intervenció

MD9- Seminaris

MD10- Dinàmiques grupals i jocs de rols

AVALUACIÓ

L'assistència a les classes és un requisit indispensable per a ser avaluat, havent cobrir-se un mínim percentual de sessions (90%). Per sota d'aquest mínim, i excepte causes justificades, l'estudiant/a no serà avaluat. Pes sobre la nota final: 10% (ES1).

L'avaluació de l'aprenentatge dels coneixements es realitzarà a través dels següents instruments:

- Observació i registre de les actituds / participació dels / les estudiants en el desenvolupament de les tasques i activitats relacionades amb les competències. Pes sobre la nota final: 15% (SE2)
- Informe (de la investigació realitzada). Pes sobre la nota final: 75% (SE3)

BIBLIOGRAFIA

- Santibáñez, R. y Martínez-Pampliega, A. (2013). Intervención comunitaria con adolescentes y familias en riesgo. Barcelona: Graó.
- Tarín, M. y Navarro, J.J. (2006): Adolescentes en riesgo. Casos prácticos y estrategias de intervención socioeducativa. Editorial CCS. Madrid.
- Velaz de Medrano, C. (Coord). (2009). Educación y Protección de Menores en Riesgo: Un enfoque Comunitario. Ediciones Graó, Barcelona.
- Barreiro, A.J. y Feijoo, B. (2008): Nuevo derecho penal juvenil: una perspectiva interdisciplinar: ¿qué hacer con los menores delincuentes?. Barcelona: Atelier, S.L.
- Coletti, M. y Linares, J.L. (2004): la intervención sistémica en los servicios sociales, ante la familia multiproblemática. La experiencia de Ciutat Vella. Ed. Paidó.
- Doltó, F. (1990): La causa de los adolescentes. Seix Barral, Barcelona.
- Funes, J. (2007): El lugar de la infancia. Criterios para ocuparse de los niños y niñas hoy. Ediciones Graó, Barcelona.
- Henderson, N. y Milstein, M. (2003): Resiliencia en la escuela. Paidós, Barcelona.

- Labrador, F.; Echeburúa, E. (2009). Adicción a las nuevas tecnologías en adolescentes y jóvenes. Madrid. Pirámide.
- Pérez-Cosín, J.V., Navarro, J.J., Uceda, F.X. (2010): Propuestas para la intervención en las adolescencias. Nau Llibres. València.
- Picornell Lucas, A. (2006). La Infancia en desamparo. Valencia. Nau Llibres.
- Scandroglio, B. (2010). Jóvenes, grupos y violencia: de las tribus urbanas a las bandas latinas. Icaria: Barcelona.
- Souto, A. (1992) ¿Cómo consumen? Sociología del consumo infantil y experiencias educativas. Madrid, Subdirección General de Protección al consumidor (Comunidad de Madrid).
- Navarro, J. J. y Mestre, V. (eds.) (2015). El marco global de atención al menor. Tirant Humanidades, Valencia
- Pérez-Cosín, J. V.; Navarro Pérez, J. J. y Barrachina Hueso, M. A. (2016). Políticas sociales para la emancipación de la juventud en España: una panorámica para la inclusión social en el ámbito local, en Picornell, A. y Pastor, E. (eds.) Políticas de inclusión social de la infancia y la adolescencia. Una perspectiva internacional, 17-36. Editorial Grupo 5, Madrid
- Pérez-Cosín, J.V.; Martínez-Martínez, L.; Uceda-Maza, F.X. (2015). Políticas de Atención a la Infancia y la Adolescencia desde los Servicios Sociales Comunitarios, Navarro, J. J. y Mestre, V. (eds.) El marco global de atención al menor, 77-102. Tirant Humanidades, Valencia
- Ródenas-Rigla, F; Fombuena, J; Pérez-Cosín, J V. (2017). Bienestar Social: Intervención Familiar. Colección de estudios de economía y sociología. Tirant Lo Blanch. Valencia.